

Dyynien kosteat soistuneet painanteet

Dynvåtmarker

Koodi: 2190

Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I)

BOR suojelutaso epäsuotuisa huono, kehityssuunta heikkenevä

Luonnehdinta

Dyynit syntyvät tuulen liikuttaessa ja kasatessa hiekkaa, ja ne muodostavat merenrannoille yleensä useista dyynityypeistä koostuvia kehityssarjoja. Dyynien kosteat soistuneet painanteet ovat selvärajaisia pieniä laikkuja, jotka sijaitsevat yleensä 'kiinteiden, ruohokasvillisuuden peittämien dyynien' (eli harmaiden dyynien) väleissä. Dyynien kosteita, soistuneita painanteita on kahden tyyppisiä: kausikosteita painanteita tai pysyvästi kosteita, jopa avovetisiä lampareita. Kausikosteet painanteet ovat muuta dyynipintaa alempana olevia tasapohjaisia altaita, jotka ovat pohjavesivaikutteisia, mutteivät nimestään huolimatta välttämättä soistuneita. Ne voivat kuivina jaksoina olla täysin kuivia, eikä niissä välttämättä ole lainkaan suosammalia.

Kausikosteiden painanteiden kasvillisuutta luonnehtii tyypillisesti yhtenäinen sammalpeite (mm. rahtusammalia ja kangaskarhunsammalta). Myös heiniä ja ruohoja esiintyy (mm. kihokkeja, merivihvilää, punanataa), joskus myös matalia pensaita (hanhenpaju, suomyrtti). Pysyvästi kosteissa lampareissa ja soistumisissa on sara- tai ruokovaltaista kasvillisuutta.

Dyynien kosteiden soistuneiden painanteiden luonnontilaisuuden kannalta keskeisiä piirteitä ovat kasvillisuuden avoimuus (puuston puuttuminen) ja tyypillinen lajikoostumus, maaston kulumattomuus sekä ojittamattomuus. Esiintymän arvoa nostaa, jos luontotyyppi on osa luontaista dyynien kehityssarjaa.

Levinneisyys

Dyynien kosteita soistuneita painanteita on paikoittain Suomen rannikolla, pääasiassa laajoilla rannikkodyynialueilla muun muassa Hailuodossa, Kalajoella, Kokkolan Vattajalla, Uudessakaarlepyyssä ja Porin Yyterissä.

Nykytila ja uhkatekijät

Dyynien kosteiden soistuneiden painanteiden pinta-ala on vähentynyt muun muassa kuivatusten vuoksi. Tämä dyynityyppi myös metsitty helposti. Erityisesti metsittyminen on uhka myös tulevaisuudessa yleisen rehevöitymiskehityksen myötä.

Kuva: Anne Raunio